

GUDSTJENESTE MED DÅP OG NATTVERD

SKAPERVERKETS DAG

5. søndag i påsketiden

Fjellhamar kirke 13. mai 2012

Matteus 7,7-12

PREKEN

1. DRAMA – CAFE PLAYSTATION

2. BIBELTEKSTEN

Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere. **8** For den som ber, han får, og den som leter, han finner, og den som banker på, skal det lukkes opp for.

9 Eller hvem av dere vil gi sønnen sin en stein når han ber om brød, **10** eller gi ham en orm når han ber om en fisk? **11** Når selv dere som er onde, vet å gi barna deres gode gaver, hvor mye mer skal ikke da deres Far i himmelen gi gode gaver til dem som ber ham!

12 Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem. For dette er loven og profetene.

3. DEN GYLNE REGEL

Den gylne regel er en av de mest kjente bibelordene våre. La oss ha litt søndagsskole her nå og si den gylne regel høyt sammen: *Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem.* Som vi så i dramaet ”Cafe Playstation” så er dette en regel som vi utfordres av ofte. I hvordan vi er mot hverandre. Den gylne regel er et veldig godt testspørsmål når jeg selv lurer på hva som er rett og godt å gjøre i ulike stiasjoner.

4. DEN SLEIPE REGEL

Men dere, hvordan bruker vi den gylne regel når noen har mye og noen har lite: Hva vil den med lite at den med mye skal gjøre mot ham? Dele – ok, da skal den med lite gjør det samme – altså dele. Hva vil den med mye at den med lite skal gjøre mot han? La ham være fred og greie seg selv – ok, da skal den med mye selv også la han med lite være i fred og greie seg selv.

Det er det som jeg vil kalle den sleipe regel. Når man bruker den gylne regel til å være ego. Den som har mye snur poenget i den gylne regel på hodet og bruker den til å forsvare seg selv og ikke ville dele. Ingen tenker sånn, men de fleste har lett for å leve sånn. Alle skjønner jo at poenget med den gylne regel er å være god og snill mot andre fordi vi selv ønsker at andre er snille og gode mot oss. Men ofte så blir det sånn, at vi er gode og snille overfor familie og venner, de som vi betyr noe for oss, og så tenker vi ikke så mye på andre folk.

Hvis man vinner 10 mill i lotto, deler man da med alle på hele Lørenskog? Nei, man deler med familien. Og kanskje noen venner eller en god sak. Det er jo ikke så rart. Lotto er jo et spill hvor alle kjenner reglene og det er noen få som vinner og mange som ikke gjør det. Men hva med rikdommer i naturen. Ta vann. For flere tusen år siden så levde veldig mange mennesker av å ha sine egne husdyr. De trengte da ikke minst vann. Familiene slo seg sammen i grupper, stammer, og flyttet stadig rundt for å finne dette vannet til seg selv og dyra. Når noen plutselig fant et vannsted så gjaldt det å beskytte det. Kontrollere det. Så det ikke ble brukt opp fordi alle skulle bruke det. Da er det lett at man begynner å leve etter den sleipe regel, og ikke den gylne. Vi vil at dere andre skal la oss være i fred med vannet vårt, og greie dere sjøl. Vi vil ikke dele. Sånn blir folk uvenner av. I dag også, om det gjelder å få være med å spille playstation, eller fordele arv. Å dele på godene blir det opprør og krig av i verden. Også i dag.

5. RETTFERDIGHET OG SKAPERVERK

Det er mange andre ting enn vann man kan bli rike av fra naturen. Gull og diamanter, metaller, regnskog, dyr, matvarer. I Norge har vi blitt rike særlig på grunn av olje og kanskje også fisk. Den gode nyheten er at jorda har nok rikdommer av alt sammen til alle som lever her. Den har nok til at alle kan få det de trenger. Hvis vi følger den gylne regel. Den dårlige nyheten er at vi følger den sleipe regel. De som har mye vil være i fred. Sånn ca 80 % av alle folka har 20 % av rikdommene på jorda, og 20 % av folka har 80 % av rikdommen. I hvert fall en milliard mennesker i dag må greies seg på en dollar om dagen. Og vi i Norge, vi på Lørenskog, vi er jo helt klart blant de rike.

Vi markerer skaperverkets dag i dag. Skaperverket er jo helt fantastisk. Med stjerner og planter, høye fjell og langstrakte sletter, store hav og fossende elver, trær og blomster, fugler og fisker, dyr i alle slags størrelser, vinter og vår, sol og regn. Og ikke minst mange fantastiske mennesker. Hvor ingen er helt like. Hele skaperverket trenger hverandre. Ikke minst vi mennesker er helt avhengig av resten av skaperverket. For å puste, spise, lage klær og hus. Og for all skjønnheten og gleden en tur i skog og fjell gir. Gud har skapt alt dette på en fantastisk måte. Hvor alle ting henger sammen på en nesten helt utrolig måte.

De siste la oss si 100 årene, og særlig de siste 50 årene, har vi fått noen helt nye problemer på jorda. Med alle maskinene og fabrikkene våre kan vi lage alt mulig av ting, og vi kan lage utrolig mye av hver ting. Boksershortser f eks. Doruller. Solbriller. Mobiler. Godteri. Sofaer. Pølser. Vi kan lage motorer til både båter, tog, biler og fly. Svære motorer til svære båter, tog, biler og fly som kan flytte seg veldig fort og veldig ofte over hele verden. Det har gitt oss to problem som er helt nye: 1) Vi står i fare for å bruke opp råvarene på jorda. 2) Alle disse maskinene og motorene slipper ut gasser og forurensar jorda vår.

Det er den rike delen av verden som særlig skaper disse problemene. Vi vil ha mange klær, nye mobiler og PCer, vi vil ha masse deilig mat og det beste kjøttet, vi vil ha stadige større hus og hytter, og flere biler. Og vi vil reise mye for å oppleve mest mulig. Og vi har jo penger til å betale for det. Men det går bra bare så lenge de fleste menneskene i verden er fattige og ikke har råd til det. For hvis alle levde som oss i dag ville vi bruke opp jorda.

Når det gjelder forurensingen alle disse maskinene, fabrikkene og motorene lager så er det litt vanskeligere. For det tar mange år før vi ser skadene av forurensingen. Og det er ikke lett å si helt sikkert hvilke skader forurensingen vil gjøre i fremtiden. Vi vet at temperaturen på jorda kommer til å stige mer enn det som er naturlig, men ikke hvor mye. Vi vet at det vil bli mer tørke og flom, men ikke om det blir mer stormer. Vi vet at havene vil stige, men ikke hvor mye. Vi vet at dyreliv og planteliv vil forandres men ikke i hvor stor grad. Dette kan med stor sannsynlighet gjøre livet vanskeligere og verre for mange mennesker. Mer naturkatastrofer med ødelagte hjem og matavlinger. Det blir mer kamp om maten og hvem vinner den kampen? De som har mest penger. Og det er ikke de fattige. Og det blir enda vanskeligere å følge den gylne regel. Men forurensingen rammer alle, også de rike selv om de ofte kan kjøpe seg ut av problemene. Forurensingen i dag virker kanskje i 100 år fremover og hvordan vil barnebarna våre snakke om oss hvis vi gir dem

Jeg har nå snakket om tre store problemer. 1) At rikdommen er utrolig urettferdig fordelt. Det har den nok alltid vært, og det ser ikke ut til å bli noe bedre. Så var det de to problemene som er blitt nye de siste årene 2) At vi står i fare for å bruke opp jordas ressurser. 3) At vi med forurensing med stor sannsynlighet gjør stor skade på jorda i dag og tiden fremover.

Jeg skal ikke si for mye om hvordan vi skal løse det. For verden er komplisert å få til å fungere godt. Og det er vanskelig å vite hvordan forurensingen vil virke. Men en ting kan jeg si og det er det viktigste og det vil ha enorm betydning for å løse disse problemene. Det er å velge å leve etter den gylne regel og ikke den sleipe regel. Å si nei til den sleipe regel, la meg være i fred og grei deg sjøl. Å si ja til den gylne regel som vil bry seg og dele. Og tro at det nytter det lille du og jeg kan gjøre. Å bry seg om den store urettferdigheten mellom fattige og rike. Å ville dele på jordas goder med alle. For jorda har nok til alle hvis vi bruker passe mye og deler som gode venner. Og vi kan helt sikkert også greie å lage andre maskiner og motorer som forurenser mye mindre, og finne ut måter å leve på som ikke krever så mye energi og forurenser så mye. Men det koster penger og det må vi som er rike ta ansvar for å finne opp og vi må være villig til å bruke rikdommen vår på det.

Gud vet at vi mennesker lett blir ego. Lett lever etter den sleipe regel. Han elsker oss og vil være vår venn også da. Men han vil alltid be oss om å leve etter den gylne regel, og vil aldri si at den sleipe regel er OK. Verden trenger den gylne regel. Jesus levde etter den, og utfordrer oss til å følge han og ligne han så godt vi kan.